

Statenvoorstel 48/18 A

Voorgestelde behandeling

Procedurevergadering : 22 oktober 2018

PS-vergadering :

Onderwerp

Begroting 2019

Datum

2 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4416764

PS : 4423078

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Samenvatting

Provinciale Staten stellen jaarlijks de begroting vast. In de begroting wordt vastgelegd welke resultaten en prestaties de provincie in het begrotingsjaar levert en welke middelen daarvoor beschikbaar zijn. De begroting geeft de financiële positie van de provincie weer en laat een structureel en reëel evenwicht zien.

Het voorstel

Ten aanzien van de Begroting 2019

1. De Begroting 2019 inclusief de uiteenzetting van de financiële positie vast te stellen en te autoriseren op het niveau van de in het overzicht van baten en lasten genoemde bedragen (zie begroting 2019: blz. 171/ 172);
2. De toevoegingen en onttrekkingen aan reserves vast te stellen op het niveau zoals opgenomen in het overzicht van geraamde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves (zie begroting 2019: blz. 173/174);
3. Het ontwerp-instellingsbesluit van de reserve VTH omgevingsdiensten vast te stellen (bijlage 3);
4. Kennis te nemen van de uitvoeringsinformatie 2019 met daarin de specificatie van de onder beslippunt 1 vast te stellen begrotingsbedragen op productniveau (bijlage 7);

Ten aanzien van opcenten motorrijtuigenbelasting

5. De heffingsverordening opcenten motorrijtuigenbelasting Noord-Brabant 2019 vast te stellen (ontwerpbesluit II);

Ten aanzien van de integrale afweging

6. Aanvullende middelen beschikbaar te stellen ten laste van de vrije begrotingsruimte en de reserve Essent-Investeringsagenda ten behoeve van de uitwerking van de integrale afweging en deze te verwerken bij de 1^e begrotingswijziging:
  - a. Rivierverruiming (2e tranche rivierverruimingsprojecten): € 7,7 mln
  - b. Onderhoud vaarwegen West-Brabant: € 6,6 mln en € 0,5 mln structureel
  - c. Van Gogh (MIPP-project): € 4 mln en 4 x € 0,5 mln (2020-2023)
  - d. MindLabs (MIPP-project): maximaal € 1,5 mln t.l.v. vrije begrotingsruimte en € 2,5 mln t.l.v. de Essentreserve Investeringsagenda.
  - e. Zuiderwaterlinie (MIPP-project): € 2,25 mln
  - f. Bestuursopdracht Arbeidsmigratie: 2x € 0,3 mln (2019-2020)

Datum

2 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4416764

PS : 4423078

Ten aanzien van MIPP Sleutelprojecten (onderdeel van bijlage 4)

7. Kennis te nemen van de actualisatie van de MIPP;
8. In te stemmen met het in de besluitvormingsfase opnemen van drie sleutelprojecten:
  - a. Zuiderwaterlinie;
  - b. Van Gogh Brabant en
  - c. MindLabs;
9. Gedeputeerde Staten de opdracht te geven om de projecten die in bijlage 4 in de verkenningsfase zijn opgenomen nader te verkennen en uit te werken;

Ten aanzien van het Meerjarenperspectief Ontwikkelbedrijf & Erfgoedcomplexen (onderdeel van bijlage 4)

10.
  - a. Overeenkomstig artikel 3.4.1. van het Beheersstatuut Ontwikkelbedrijf het tweede Meerjarenperspectief 2018 vast te stellen
  - b. Kennis te nemen van de voortgangrapportage programma erfgoedcomplexen (onderdeel van bijlage 4)

Ten aanzien van de Onderzoeks- en Adviesagenda 2019

11. Kennis te nemen van de Onderzoeks- en Adviesagenda 2019 (bijlage 5)

Ten aanzien van Maintenance

- 12a De begrotingswijziging ad € 1 mln vast te stellen voor de begroting 2018, te dekken uit de Reserve Investeringsagenda 3^e tranche;
- 12b De begrotingswijziging ad € 4 mln vast te stellen voor de begroting 2019, te dekken uit de Reserve Investeringsagenda 3^e tranche.

Ten aanzien van MIT-Zuid-2019

- 13a De begrotingswijziging ad € 6.435.000 vast te stellen voor de begroting 2019, te dekken uit de Reserve Investeringsagenda 3^e tranche en de bijdrage die Brabant ontvangt van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

- 13b In te stemmen met de verwerking van de meerjarige effecten ad € 115.000 in de meerjarenraming 2020 t/m 2022, te dekken uit de middelen die Brabant ontvangt van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.
- 13c Het bedrag van in totaal € 6.550.000 te dekken uit de Reserve Investeringsagenda 3^e tranche voor een bedrag van € 3.500.000 en uit de middelen die Brabant van het ministerie Economische Zaken en Klimaat ontvangt voor een bedrag van € 3.050.000.

Datum

2 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4416764

PS : 4423078

Aanleiding

Het is een wettelijke verplichting dat Provinciale Staten jaarlijks de begroting (bijlage 1) vaststellen. Dit is vastgelegd in artikel 195 van de Provinciewet. De vastgestelde begroting is kaderstellend voor de uitvoering door Gedeputeerde Staten gedurende het begrotingsjaar.

In de begroting wordt voor het begrotingsjaar vastgelegd wat de provincie gaat doen (beleidsprestaties) om de gestelde doelen te bereiken. Tevens worden de middelen beschikbaar gesteld om deze prestaties uit te voeren. Bij het opstellen van de begroting hebben wij het 'bestuursakkoord Beweging in Brabant', de daarbij behorende financiële paragraaf, de vastgestelde uitvoeringsprogramma's en kaderstellende nota's als uitgangspunt genomen. Verder hebben wij, in lijn met de beleids- en P&C-cyclus, de consequenties van de voortgang van de uitvoering 2018 zoals verwoord in de Bestuursrapportage 2018 in de Begroting 2019 verwerkt.

Bij deze begroting leggen wij Uw Staten de financiële consequenties van een aantal uitgewerkte voorstellen voor die in de Perspectiefnota 2018 waren aangekondigd. In deze voorstellen vragen wij u om een beroep op algemene middelen te doen.

Bij de behandeling van de perspectiefnota 2018 is motie M6 "Inspelen op financiële duurzaamheid" aangenomen. De uitwerking van deze motie is opgenomen als bijlage bij dit statenvoorstel. (bijlage 6)

Verbeterslagen

Wij werken continu aan een verdere verbetering van de P&C-documenten. Wij hebben ingezet op een beter toegankelijke, gebruiksvriendelijke en goed leesbare begroting. Het algemeen beeld van een begrotingsprogramma is in enkele pagina's weergegeven, met doelstellingen op begrotingsprogrammaniveau. Doelstellingen en prestaties m.b.t. de productgroepen (het autorisatieniveau van uw Staten) zijn verplaatst van begrotingsprogrammaniveau naar de productgroepen. De begroting is hierdoor logischer in opzet en doublures in teksten worden zoveel als mogelijk voorkomen.

Wij blijven overigens werken aan de kwaliteit van onze beleidsdocumenten en -informatie, waardoor de basis voor de P&C-documenten ook verbetert. Graag

gaan wij hierover met het nieuwe bestuur en het "Platform P&C" van de nieuwe Staten in gesprek.

Een doorontwikkelde [publieks-/webversie](#) is beschikbaar.

Datum

2 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4416764

PS : 4423078

Toelichting op de voorstellen

Begroting 2019 (voorstellen 1 t/m 4)

Overeenkomstig artikel 195 van de Provinciewet dienen Provinciale Staten de begroting vast te stellen inclusief de analyse van de financiële positie. Meer specifiek autoriseren Provinciale Staten in dit kader de baten en lasten op productgroepniveau zoals opgenomen in het overzicht van baten en lasten op blz 171/172 van de begroting.

Tevens stellen Provinciale Staten de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves vast zoals opgenomen in het betreffende overzicht in de begroting op blz 173/174.

Voorgesteld wordt een instellingsbesluit vast te stellen voor de reserve VTH omgevingsdiensten (bijlage 3). Aan de omgevingsdiensten worden meerjarige opdrachten verstrekt voor de uitvoering van wettelijke VTH-taken. Als gevolg van de planning kunnen de uitgaven per jaar verschillen. Overbesteding in het jaar wordt gefinancierd uit de vrije begrotingsruimte. Onderbesteding vloeit terug in algemene middelen. Het doel van deze reserve is om deze lasten in de begroting gelijk te verdelen over de jaren.

Op grond van de door PS vastgestelde financiële verordening ontvangen PS ter kennisneming een overzicht van de lasten en baten per product voor het begrotingsjaar (zie bijlage 7).

Opcenten motorrijtuigenbelasting (voorstel 5)

Overeenkomstig de afspraken in het bestuursakkoord worden de opcenten motorrijtuigenbelasting deze bestuursperiode niet geïndexeerd. Het opcententarief blijft daarmee hetzelfde als in 2015, 2016, 2017 en 2018: 76,1. Het opcententarief voor 2019 wordt vastgelegd in de heffingsverordening. De heffingsverordening is als ontwerpbesluit II bij dit voorstel gevoegd.

Integrale afweging (voorstel 6)

Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2018 is besloten drie bestuursopdrachten aan het college te verstrekken om actief kansen te benutten: Regeerakkoord en interbestuurlijk programma, Energieagenda en Arbeidsmigratie. Daarnaast is een aantal zaken uitgewerkt binnen de bestaande beleidskaders, waarvan in de Perspectiefnota 2018 is aangekondigd dat hier wellicht een beroep op algemene middelen nodig zou zijn. Tenslotte zijn er sleutelprojecten uit de MIPP die de afgelopen periode zijn opgewerkt naar de besluitvormingsfase.

Ten aanzien van Regeerakkoord/IBP heeft u voor de zomervakantie de [statenmededeling Integrale begrotingswijziging](#) ontvangen.

Met dit Statenvoorstel dragen wij uw Staten onderwerpen voor om extra middelen te alloceren, zodat u een integrale afweging kunt maken.

Zoals bij de Perspectiefnota 2018 aangegeven, volgt eind van het jaar een apart voorstel voor de Energieagenda 2020 – 2030, met daarin opgenomen een voorstel ten aanzien van de personele capaciteit die nodig is om de agenda uit te voeren.

Datum

2 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4416764

PS : 4423078

Rivierverruiming

Provincie Noord-Brabant wil op korte termijn afspraken maken met het Rijk over nieuwe rivierverruimingsprojecten langs de Maas. Voor bewoners en bedrijven langs de Maas zijn deze projecten nodig om het gebied veiliger te maken bij extreem hoogwater. De meest eenvoudige manier om te zorgen voor waterveiligheid is het verhogen van dijken, maar het Rijk, de provincie Noord-Brabant en andere regionale overheden hebben sterke voorkeur voor het verruimen van de rivier, omdat dat het gebied minder kwetsbaar maakt. Bovendien wordt veiligheid dan gecombineerd met het ruimtelijk-economisch verbeteren van het gebied. Het kabinet maakt nu nieuwe middelen vrij voor rivierverruiming en daarom wil de Provincie Noord-Brabant hierover graag het gesprek aangaan. Zie [statenmededeling 'Rivierverruiming, 2e tranche projecten voor Noord-Brabant'](#) d.d. 2 oktober 2018. Het totaal benodigd budget bedraagt € 12,7 mln. € 5 mln daarvan kunnen wij afdekken vanuit de bestaande programmabegroting. Wij stellen u voor € 7,7 mln ten laste van de vrije begrotingsruimte beschikbaar te stellen voor het provinciale aandeel in deze 2e tranche rivierverruimingsprojecten in het kader van hoogwaterbescherming. Mogelijk dat het kabinet bij het MIRT in oktober al hierover met ons afspraken wil maken. In dat geval zal GS altijd een voorbehoud maken ten aanzien van uw instemming als Staten bij de begroting 2019.

Vaarwegen

De Provincie Noord-Brabant is vaarwegbeheerder van de Dintel, de Mark, de Roode Vaart, het Mark-Vlietkanaal, de Steenbergse en Roosendaalse Vliet en de Steenbergse en Heense haven. Zij heeft het waterschap Brabantse Delta in medebewind opgeroepen voor de uitvoering van het onderhoud. Door risicogestuurd assetmanagement is door waterschap Brabantse Delta geconstateerd dat de huidige bijdragen aan het vaarwegbeheer ontoereikend zijn om de onderhoudsstaat op orde te brengen en te houden.

Daarom doen wij u een voorstel toekomen om eenmalig €6,6 miljoen en structureel €0,5 miljoen beschikbaar te stellen, bovenop de huidige bijdrage van jaarlijks €1,4 miljoen, voor het onderhoud van de vaarwegen in West-Brabant. Zie [statenmededeling 'Incidentele en structurele onderhoudsbijdrage provinciale vaarwegen'](#) d.d. 25 juni 2018.

MIPP Sleutelprojecten

Bij drie van de sleutelprojecten hebben de verkenningen ertoe geleid dat wij u deze nu ter besluitvorming voorleggen. Voor projecten in de besluitvormingsfase stemt u in met de definitieve scope en stelt u de maximaal aanvullende provinciale bijdrage uit de vrije begrotingsruimte beschikbaar. Wij stellen u voor om ten laste van de vrije begrotingsruimte aanvullende bijdragen beschikbaar te stellen van € 4 mln in 2019 en 4 jaar € 0,5 mln (2020-2023) voor Van Gogh Brabant plus de uitwerking van het beleidsuitgangspunt m.b.t. het inzetten van iconen. U bent hierover middels [een statenmededeling](#) geïnformeerd.

Voor MindLabs stellen wij u voor om op basis van de beschikbare globale businesscase een provinciale bijdrage van maximaal € 1,5 mln beschikbaar te stellen uit de algemene middelen en daarnaast € 2,5 mln uit de Essentreserve Investeringsagenda. Het daadwerkelijk in te zetten bedrag is afhankelijk van de feitelijke onderhandelingen tussen belegger en de gemeente Tilburg met daaraan gekoppeld private en publieke belangen. Via een afzonderlijke [statenmededeling](#) wordt u hierover nader geïnformeerd.

Ook stellen wij u voor om ten laste van de vrije begrotingsruimte voor Zuiderwaterlinie € 2,25 mln beschikbaar te stellen. In de bijlage (MIPP, onderdeel van bijlage 4) en in de [statenmededeling](#) staat een nadere toelichting.

Bestuursopdracht Arbeidsmigratie

Op 20 april 2018 hebben Provinciale Staten Noord-Brabant Motie M61a Arbeidsmigratie aangenomen. De motie gaf als opdracht om inzichtelijk te maken welke knelpunten er bestaan op het gebied van arbeidsmigratie en welke rol de provincie bij de oplossing van die knelpunten kan spelen. Inmiddels is u separaat een [Statenmededeling](#) met diverse bijlagen over dit onderwerp toegezonden.

Daarin is voorgesteld een bestuurlijke regiegroep in te stellen, met als doel oplossingen te bieden voor concrete casuïstiek (die uit het veld wordt aangereikt). Verder zal de provincie het thema agenderen en afspraken maken op de bestaande regiotafels en RRO/Ontwikkeldagen, waarin provincie, gemeenten, waterschappen en marktpartijen zitting hebben.

De kosten van het inrichten van de bestuurlijke regiegroep en de inzet aan regionale tafels bedragen per jaar € 0,3 mln. (2019 en 2020). Van dit bedrag zal het OKB voor de periode van twee jaar worden verhoogd met € 206.000 per jaar (zijnde 2fte). De overige € 94.000 per jaar zullen worden ingezet voor procesgeld, inhuur deskundigen, onvoorziene werkzaamheden.

Overige

Voor Gevolgen Wnb op VTH-uitvoering, Aardgasvrije wijken en Woonconnect ([zie PS 59/18](#)) is geen beroep op algemene middelen nodig.

Een voorstel over de kostendekkendheid van de omgevingsdienst Brabant Noord is u aangeboden en een voorstel over de gevolgen van de nieuwe Wet Natuurbescherming is in voorbereiding. Middelenconsequenties en het mogelijke

Datum

2 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4416764

PS : 4423078

effect op de vrije begrotingsruimte worden in samenhang gezien. Dit wordt gekoppeld aan het voorstel Wnb dat nog aan u wordt voorgelegd.

Datum

2 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4416764

PS : 4423078

Voor aardgasvrije wijken zijn in de begroting geen extra middelen nodig.

De uitwerking van een nieuw informatiebeleid en de Energieagenda 2020 - 2030 speelt na besluitvorming over de begroting. Ook komt er na de begroting duidelijkheid over de definitieve bijdrage voor het Wilhelminakanaal.

Op dit moment vinden de onderhandelingen voor een nieuwe CAO Provincies 2019/2020 plaats. De uitkomst hiervan zal financiële consequenties hebben. Ervan uitgaande dat met ingang van de volgende bestuursperiode de meerjarenbegroting weer geïndexeerd wordt, zullen deze financiële consequenties voor wat betreft het effect voor 2020 in principe opgevangen kunnen worden binnen de nieuwe geïndexeerde begrotingsbedragen. Het effect dat betrekking heeft op 2019 (en de structurele doorwerking hiervan) kan niet op deze wijze opgevangen worden. Voor dit effect zullen wij - overeenkomstig de afgelopen bestuursperiode gehanteerde werkwijze - een beroep doen op de vrije begrotingsruimte. Zodra de effecten van de nieuwe CAO bekend zijn, zullen wij die bij het eerstvolgende P&C-moment in de begroting verwerken.

MIPP Sleutelprojecten (voorstellen 7 t/m 9)

In de Meerjaren Integrale Planning Projectbijdragen (MIPP, bijlage 4) wordt gekozen voor een voor een kwalitatieve en ontwikkelgerichte sturings- en verantwoordingsfilosofie. Dat betekent dat vanuit onze eigen ambities en met het oog op maatschappelijke meerwaarde, gelijke tred wordt gehouden met het ritme en de dynamiek binnen sleutelprojecten. In het MIPP Sleutelprojecten hanteren wij een fasegeoriënteerde werkwijze bestaande uit twee fases: verkenning en besluitvorming/uitvoering.

Bij de integrale afweging (voorstel 6) wordt gevraagd een aanvullende bijdrage beschikbaar te stellen ten laste van de algemene middelen voor de drie sleutelprojecten waarvoor in voorstel 8 wordt gevraagd in te stemmen met het opnemen van deze projecten in de besluitvormingsfase. Het betreft de sleutelprojecten Zuiderwaterlinie; Van Gogh Brabant en MindLabs. Sleutelproject Schoolpleinen van de toekomst maakt niet langer onderdeel uit van de MIPP. Binnen bestaande programma's is dekking gevonden.

Aan uw Staten wordt gevraagd om Gedeputeerde Staten de opdracht te verlenen om de projecten die in de verkenningfase zijn opgenomen nader te verkennen en uit te werken. Deze verkenningen worden aangeboden bij de Jaarstukken 2018 in tegenstelling tot het afgesproken kader dit bij de perspectiefnota te doen. Bij het ingaan van de nieuwe bestuursperiode wordt in 2019 geen perspectiefnota opgesteld.

Meerjarenperspectief Ontwikkelbedrijf & Erfgoedcomplexen (voorstel 10)

Op basis van artikel 1.4.1. van het beheersstatuut Ontwikkelbedrijf brengen wij twee keer per jaar een rapportage uit (onderdeel van bijlage 4). Ook treffen uw Staten de tussentijdse rapportage Grote Erfgoedcomplexen over de eerste helft van 2018 aan (onderdeel van bijlage 4).

Datum

2 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4416764

PS : 4423078

Het tweede Meerjarenperspectief Ontwikkelbedrijf 2018 leggen wij hierbij ter vaststelling aan uw Staten voor.

In het meerjarenperspectief is een kengetal opgenomen ten aanzien van de omvang van de risicoreserve in relatie tot de benodigde risicoreserve (op basis van lopende projecten): de weerstandsratio. Deze weerstandsratio is op dit moment 1,45. In het door PS vastgestelde Beheersstatuut Ontwikkelbedrijf is aangegeven dat PS bij een factor boven 1,25 kunnen besluiten de niet benodigde capaciteit (in dit geval € 6 mln) vrij te laten vallen en toe te voegen aan de vrije begrotingsruimte ([beheersstatuut van het ontwikkelbedrijf](#) par 1.5 Risicomanagement, 1ste lid).

Geadviseerd wordt om op dit moment hiertoe (nog) niet te besluiten met de volgende motivering: Het restant investeringskrediet is nog aanzienlijk met een omvang van circa € 135 mln, de vrije ruimte in de risicoreserve betreft circa € 14 mln. Bij aframing tot aan de ratio van de weerstandcapaciteit van 1,25 zou deze vrije ruimte in de risicoreserve teruglopen naar circa € 8 mln (€ 14 mln -/- € 6 mln).

In het kader van het Financieel Voorjaarsbericht dat in aanloop naar de nieuwe bestuursperiode wordt uitgebracht komen we hierop terug.

Provinciale Staten hebben op 13 november 2015 ingestemd met het beleidskader erfgoed 2016-2020. In het beleidskader is aangegeven dat halfjaarlijks wordt gerapporteerd over de voortgang van het programma Erfgoedcomplexen.

Onderzoeks- en Adviesagenda 2019 (voorstel 11)

De provincie wil sturen op kennis die de organisatie nodig heeft en die door onder andere onderzoek en advies kan worden verkregen. Om dit goed te borgen wordt jaarlijks de Onderzoeks- en Adviesagenda opgesteld. De agenda 2019 is als bijlage 5 bij dit voorstel opgenomen. De Onderzoeks- en Adviesagenda is een dynamisch en levend document. In de bestuursrapportage (najaar 2019) kunnen uw Staten de aanvullingen of wijzigingen op deze agenda vinden. In de jaarrekening 2019 zal vervolgens verantwoording worden afgelegd over de Onderzoeks- en Adviesagenda 2019, inclusief de onderzoeken en adviezen die zijn toegevoegd bij de update in de bestuursrapportage. Uw Staten zijn uitgenodigd om nu of later dit jaar onderzoeks- dan wel adviesvragen toe te voegen.

Overzicht geeft inzicht

Leidraad voor de inventarisatie zijn (net als vorig jaar) de zeven opgaven uit het Bestuursakkoord, aangevuld met 'Digitalisering', 'Culturele identiteit' en 'Bestuurlijke vernieuwing en samenwerking'.

Deze laatste Onderzoeks- en Adviesagenda van de huidige bestuursperiode geeft een overzicht per opgave wat er aan beleid is ontwikkeld, wat de recente beleidscontext behelst, en wat er in grote lijnen aan onderzoek/advies is of wordt opgepakt per opgave in de periode 2015-2019 op initiatief van de provincie of de Brabantse kennispartners. Dit biedt een helder overzicht voor uw Staten wat er in vier jaar tijd ontwikkeld is, en kan dienen als inspirerende bouwsteen op weg naar een nieuwe bestuursperiode.

Datum

2 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4416764

PS : 4423078

Begrotingswijzigingen Maintenance en MIT-Zuid 2019.

De procedurevergadering heeft besloten de begrotingswijzigingen ten aanzien van het Uitvoeringsprogramma Maintenance & Services Brabant 2017 -2020 en ten aanzien van MIT-Zuid 2019 tegelijkertijd met de begroting 2019 te behandelen. Voor de inhoudelijke toelichting op deze voorstellen verwijzen wij u naar de desbetreffende voorstellen tot begrotingswijziging.

Met betrekking tot de Uitvoeringsagenda Maintenance stellen wij voor:

1. De begrotingswijziging ad € 1 mln vast te stellen voor de begroting 2018, te dekken uit de Reserve Investeringsagenda 3^e tranche.
2. De begrotingswijziging ad € 4 mln vast te stellen voor de begroting 2019, te dekken uit de Reserve Investeringsagenda 3^e tranche.

(zie [begrotingswijziging maintenance](#), [toetsing ijkpunten](#), [uitvoeringsprogramma maintenance](#)).

Met betrekking tot de Begrotingswijziging MIT-Zuid 2019 stellen wij voor:

1. De begrotingswijziging ad € 6.435.000 vast te stellen voor de begroting 2019, te dekken uit de Reserve Investeringsagenda 3^e tranche en de bijdrage die Brabant ontvangt van EZK.
2. In te stemmen met de verwerking van de meerjarige effecten ad € 115.000 in de meerjarenraming 2020 t/m 2022, te dekken uit de middelen die Brabant ontvangt van EZK.
3. Het bedrag van in totaal € 6.550.000 te dekken uit de Reserve Investeringsagenda 3^e tranche voor een bedrag van € 3.500.000 en uit de middelen die Brabant van het ministerie Economische Zaken en Klimaat ontvangt voor een bedrag van € 3.050.000.

(zie [begrotingswijziging MIT-Zuid](#), [toetsing ijkpunten](#), [uitvoeringsprogramma MIT-Zuid 2019](#)).

Financieel kader

De begroting geeft de financiële positie van de provincie weer en laat een structureel en reëel evenwicht zien. In de begroting zijn de financiële mutaties verwerkt tot en met de voorstellen die in het kader van de bestuursrapportage 2018 ter besluitvorming bij Provinciale Staten voorliggen.

Bij het voorliggende statenvoorstel bij de begroting doen wij u een aantal voorstellen voor een integrale afweging. Bij deze voorstellen wordt een beroep gedaan op de vrije begrotingsruimte. Als uw Staten hiermee instemmen, worden deze met de eerste begrotingswijziging 2019 aan de begroting toegevoegd. Deze begrotingswijziging wordt in december 2018 aan uw Staten ter vaststelling aangeboden.

Datum

2 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4416764

PS : 4423078

Een meerjarig (positief) saldo resteert. Dit saldo is beschikbaar voor uitvoering van de ambities uit het volgende bestuursakkoord en het opvangen van eventuele tegenvallers en knelpunten.

Rekening houdend met het hierboven geschetste beroep op de vrije begrotingsruimte ter uitwerking van de integrale beleidsafweging resteert de volgende vrije begrotingsruimte:

Vrije begrotingsruimte (bedragen x € 1 mln)	2019	2020	2021	2022	2023
Vrije begrotingsruimte na besluitvorming bestuursrapportage	46,5	46,6	46,6	46,6	38,4
<u>Beroep op vrije ruimte bij integrale afweging begroting</u>					
Rivierverruiming	-7,70				
Onderhoud Vaarwegen Van Gogh	-7,10	-0,50	-0,50	-0,50	-0,50
Uitwerking van het beleidsuitgangspunt m.b.t. het inzetten van iconen		-0,50	-0,50	-0,50	-0,50
Mindlabs*	-1,50				
Zuiderwaterlinie	-2,25				
Arbeidsmigratie	-0,30	-0,30			
Totaal beroep bij integrale afweging	-22,85	-1,30	-1,00	-1,00	-1,00
Effect septembercirculaire	-0,20	14,50	14,50	14,50	14,50
Resterende vrije begrotingsruimte	23,45	59,80	60,10	60,10	51,90

* Voor sleutelproject Mindlabs wordt naast het beroep op de vrije begrotingsruimte van € 1,5 mln ook een beroep gedaan tot een bedrag van € 2,5 mln op de essentreserve Investeringsagenda.

De vrije begrotingsruimte 2019 bedraagt: € 23,45 mln.

Uitwerking motie M6 "Inspelen op financiële duurzaamheid"

Bij behandeling van de Perspectiefnota in uw vergadering van 20 april jl. heeft u motie 6 "Inspelen op financiële duurzaamheid" aangenomen.

Ter uitwerking van deze motie presenteren wij u (bijlage 6):

- Een vergelijkend overzicht van de financiële mogelijkheden in de komende bestuursperiode, afgezet tegen de financiële ruimte in de afgelopen bestuursperiodes;

- Een overzicht van beleidsprogramma's, welke structurele middelen en reserves daaraan gekoppeld zijn, wanneer het beleidsprogramma eindigt en/of geëvalueerd wordt en daarmee vanaf welk jaar de aan het beleid gekoppelde middelen heroverweegbaar zijn (herprioriteerbare ruimte);
- Een actueel beeld van de ontwikkeling van de vrije begrotingsruimte voor de komende bestuursperiode en de mogelijke implicaties van het al dan niet indexeren van inkomsten daarop.

Datum

2 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4416764

PS : 4423078

Leges

De legestarieven dienen jaarlijks door Provinciale Staten door vaststelling van de tarieventabel te worden vastgesteld. Met ingang van 2014 wordt bij de legessystematiek als uitgangspunt gehanteerd om kostendekkende tarieven te hanteren. Op basis van dit uitgangspunt worden de nieuwe tarieven opgenomen en toegelicht in paragraaf 2 Heffingen.

Wij streven ernaar om de tarieven voor het volgende jaar jaarlijks bij de behandeling van de begroting door uw Staten te laten vaststellen.

In 2017 trad de nieuw Wet Natuurbescherming in werking. Dit leidde, vanwege een bevoegdheidsverschuiving van het Rijk naar provincies, tot een uitgebreider provinciaal takenpakket. De toegezegde herijking van de aannames die werden gedaan heeft vertraging opgelopen. Ten tijde van het opstellen van deze begroting zijn er nog geen voldoende onderbouwde gegevens beschikbaar. Deze volgen later dit jaar. De legestarieventabel 2019 inclusief de tarieven ingevolge Natuurbeschermingswet zal in december ter besluitvorming aan uw Staten worden voorgelegd.

Bijlagen

1. Begroting 2019
2. Bijlagenbundel Begroting 2019
3. Instellingsbesluit reserve VTH omgevingsdiensten
4. Meerjarenperspectief MIPP, Ontwikkelbedrijf, Werklocaties
5. Onderzoeks- en Adviesagenda 2019
6. Uitwerking motie M6 "Inspelen op financiële duurzaamheid"
7. Uitvoeringsinformatie begroting 2019 Lasten en baten per product.

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

Datum

2 oktober 2018

Documentnummer

GS: 4416764

PS : 4423078

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Opdrachtgever:

mevrouw M.C.A. Buuron, (073) 680 88 21, mbuuron@brabant.nl,

Opdrachtnemer:

mevrouw F.M. Bisschops, (073) 681 29 81, fbisschops@brabant.nl